

ضابطه حکومت

معیار تحقق **حکومت** بین دو **دلیل** را ضابطه حکومت گویند.

فهرست مندرجات

- ۱ - [تعریف ضابطه حکومت](#)
- ۲ - [اقوال در تعیین ضابطه حکومت](#)
- ۳ - [پانویس](#)
- ۴ - [منبع](#)

تعریف ضابطه حکومت

ضابطه حکومت، معیاری است که در تمام انواع حکومت وجود داشته و بدون آن، حکومت محقق نمی‌شود.

اقوال در تعیین ضابطه حکومت

در تعیین ضابطه حکومت، دیدگاه‌های متفاوتی ارایه شده است؛ بعضی معتقدند ضابطه حکومت آن است که **دلیل حاکم** به **مدلول** لفظی‌اش، شارح و مفسر **موضوع** یا **حکم دلیل محکوم** باشد.
برخی دیگر هم چون مرحوم «میرزای نائینی» اعتقاد دارند ضابطه حکومت آن است که یکی از دو دلیل در موضوع (**عقد الوضع**) یا حکم (**عقد الحمل**) دلیل دیگر تصرف کند، مثل این که مفاد دلیل حکم در **عالم تشریح**، رافع موضوع دلیل محکوم باشد، همانند: حکومت **امارات** بر **اصول عملی**.
^[۱] نائینی، محمد حسین، فوائد الاصول، ج ۴، ص ۷۱۰.
^[۲] نائینی، محمد حسین، فوائد الاصول، ج ۴، ص ۷۱۲.

پانویس

۱. [↑] نائینی، محمد حسین، فوائد الاصول، ج ۴، ص ۷۱۰.
۲. [↑] نائینی، محمد حسین، فوائد الاصول، ج ۴، ص ۷۱۲.

منبع

فرهنگ‌نامه اصول فقه، تدوین توسط مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی، برگرفته از مقاله «ضابطه حکومت».